

Sprawozdanie merytoryczne  
Małopolskiego Towarzystwa Oświatowego  
za rok 2022

W roku sprawozdawczym odbyły się cztery formalne posiedzenia Zarządu w dniach 31 stycznia, 30 maja, 26 sierpnia i 16 grudnia (protokoły do wglądu w sekretariacie MTO) oraz mnóstwo spotkań nieformalnych. Omawiano na nich:

- aktualny stan finansów Towarzystwa i Splotu oraz związaną z tym konieczność podniesienia od 1 września 2022 czesnego;
- problemy związane z narastającą pandemią COVID-19, a zatem ze zdalnym nauczaniem, co jest szczególnie trudne w klasach Montessori;
- kwestię dzieci uchodźców z Ukrainy, które masowo napływają do Polski i należy zrobić wszystko, by zapewnić tym dzieciom i młodzieży dostęp do edukacji, a ich matkom możliwość zarabiania na życie.

Głównym projektem MTO w 2022 roku było prowadzenie ZSS „Splot”. Współpraca z Radą Szkoły oraz z dyrekcją szkoły układała się bardzo dobrze. Na wniosek pani dyrektor, Małgorzaty Gucwy otrzymaliśmy w tym roku dwa granty. Jeden w wys. 30 000 zł z programu „Laboratoria Przyszłości”. Jest to to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. (Laboratoria Przyszłości to Program skierowany do szkół podstawowych oraz ogólnokształcących szkół artystycznych. Jego celem jest budowanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów.) A drugi, w wys. 12 000 zł, z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na zakup nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych oraz zakup wyposażenia. Przy naszym wkładzie własnym w wys. 3 457,39 zł zakupiono 563 książki oraz 16 półek i 2 stojaki do biblioteki szkolnej. Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu tych projektów oraz z działalności Splotu w załączonym dokumencie.

Drugim dużym projektem, rozpoczętym już w kwietniu 2022 i ciągle kontynuowanym jest **„SPLOT z Ukrainą – nie sprint, lecz maraton”**. Celem tego projektu było:

1. Integracja przybyłych do Nowego Sącza i okolic dzieci ukraińskich uchodźców z polskimi rówieśnikami poprzez wspólne, rekreacyjno-edukacyjne zajęcia świetlicowe; kontynuację szkolnej nauki tak tragicznie przerwanej przez wojnę oraz letnie półkolonie i letnią szkołę dla młodych dziennikarzy..
2. Wyprowadzenie ich i ich matek z traumy wojennej i sprawienie, że poczują się u nas tak bezpiecznie i swobodnie, jak to tylko możliwe, poprzez organizowanie nauki polskiego jako języka obcego, naukę angielskiego oraz udział w Klubie Ukraińskich Mam połączonym ze żłobkiem dla ich dzieci podczas pobytu w Klubie, a także poprzez zatrudnianie w tym projekcie tylu ukraińskich kobiet, ile tylko możliwe.
3. Nawiązanie współpracy z podobną do Splotu szkołą w Iwanofrankowsku oraz ewentualnie z kilkoma innymi szkołami w tym regionie.

Początkowo projekt ten był finansowany ze środków płynących z USA, Australii i Holandii od przyjaciół i znajomych Julie Boudreaux i Alicji Derkowskiej. W sierpniu otrzymaliśmy nań darowiznę od Caritasu Diecezji Poznańskiej w wys. 250 000 zł, co pozwoliło nam rozszerzyć działania i robić plany na przyszłość.

ad 1. Letnie półkolonie i Letnia Szkoła dla Młodych Dziennikarzy odbyły się w pierwszej połowie lipca oraz w drugiej połowie sierpnia 2022 po 2 tygodnie, zgodnie z planem. Mieliśmy mnóstwo chętnych, więcej niż spodziewaliśmy się. W młodszej grupie (5-7 lat) w zajęciach uczestniczyło 30

małych Ukraińców i troje polskich dzieci, a w starszej (8-12 lat) – 18 Ukraińców i 10 Polaków. Dzieci były pod opieką 3 ukraińskich i 3 polskich nauczycielek. Korzystając z materiałów edukacyjnych Montessori i Splotu dzieci zwiedziły w lipcu dwa kontynenty (Amerykę Północną i Południową), a w sierpniu Afrykę i Azję; podczas każdego turnusu odbyły dwie wycieczki, codziennie otrzymywały dwa posiłki (lunch i podwieczorek). Dużo się nauczyły i świetnie się bawiły spędzając większość czasu na świeżym powietrzu, w ogrodzie i na boisku Splotu, bawiąc się na huśtawkach, linowej wieży wspinaczkowej i objadając lodami darowanymi przez dwie znane firmy nowosądeckie: „Koral” i „Miś”.

W Letniej Szkole dla Młodych Dziennikarzy w lipcu wzięło udział 13 ukraińskich nastolatków, a w sierpniu 5 młodych Ukraińców i jedna Polka (13-16 lat). Była to już druga odsłona tej szkoły – pierwsza cieszyła się większym powodzeniem. Zajęcia prowadziły dwie doświadczone nauczycielki – Ukrainka i Polka. Młodzież nauczyła się jak nagrywać krótkie filmiki swymi komórkami, jak podkładać stosowną muzykę, jak komponować rozmaite relacje, np. wywiady, oprowadzanie po mieście, przyrodę, poezję itp.

ad 2. Przed wakacjami Klub Ukraińskich Mam, połączony ze żłobkiem dla ich dzieci podczas pobytu w Klubie, działał bez zarzutu. Jednak w miarę upływu czasu sytuacja kobiet ukraińskich przebywających w Nowym Sączu ulegała zmianie. We wrześniu wspólnie doszliśmy do wniosku, że Klub ten nie ma już racji bytu. Kobiety, które przed wakacjami uczestniczyły w tych spotkaniach, już ich nie potrzebowały. Był jednak wciąż ogromny popyt na lekcje języka polskiego, lekcje angielskiego dla dzieci i lekcje ukraińskiego dla dorosłych Polaków. Postanowiliśmy więc dokonać pewnych przesunięć w zaplanowanym uprzednio budżecie i po wakacjach zamiast Klubu Mam zatrudnić 5 Ukrainek, jako nauczycielki polskiego, angielskiego i ukraińskiego oraz opiekunki uruchomionego we wrześniu Klubu dla Dzieci Ukraińskich Uchodźców.

- Lekcje polskiego odbywały się w budynku Splotu, popołudniami, w 5 grupach (4 grupy dla początkujących i 1 grupa dla zaawansowanych) po 4 godz/tyg. Każda grupa liczyła 12 – 16 osób.
- Lekcje angielskiego odbywały się w budynku Splotu, popołudniami, w 2 grupach po 2 godz/tyg. Każda grupa liczyła ok. 10 dzieci w wieku 5 -10 lat lub 10 -15 lat.
- Lekcje ukraińskiego dla Polaków były prowadzone on-line, w 2 grupach po 2 godz/tyg. Każda grupa liczyła ok. 15 osób i byli w niej ludzie z całej Polski. Przeważnie byli to nauczyciele, którzy w swoich klasach mają ukraińskich uczniów i pragną lepiej porozumiewać się z nimi.
- Klub dla Dzieci spotykał się w budynku Splotu codziennie, przez 5 dni w tygodniu po 2 godziny (16:00 – 18:00). Większość tych dzieci pochodzi ze wschodu Ukrainy i one mówią w domu wyłącznie po rosyjsku. Na początku one nawet nie rozumiały co nasze 3 ukraińskie nauczycielki do nich mówią. Zadaniem tego Klubu jest nauczenie ich języka ukraińskiego i elementów kultury ukraińskiej, bo pewnego dnia one wrócą do swego kraju, a podczas pobytu w polskich przedszkolach i szkołach nie mają na to szans. Rozkład zajęć jest następujący: *poniedziałek* – język ukraiński (czytanie, pisanie), *wtorek* – kultura, obyczaje, bajki itp., *środa* – matematyka, logika, *czwartek* – plastyka (malowanie, wycinanie, klejenie, wyrób ozdób choinkowych, kartek świątecznych itp.), *piątek* – wspólne gotowanie, pieczenie ciast i wyrób różnych tradycyjnych słodczy, a potem radosne ich zjedanie.

Podczas tych zajęć dzieci dostawały podwieczorek (ciasteczka, soki, owoce) i – jeśli tylko pogoda na to pozwalała – spędzały część czasu na świeżym powietrzu, bawiąc się i grając w różne gry w ogrodzie i na terenie sportowym Splotu.

Oprócz artykułów spożywczych i materiałów na zajęcia kupowanych ze środków przekazanych przez Caritas Archidiecezji Poznańskiej korzystaliśmy także z 30 książeczek dla dzieci w języku ukraińskim (bajki, wierszyki itp.), które otrzymaliśmy w darze od Fundacji Edukacja dla Demokracji.

Dzięki częściowemu dofinansowaniu zatrudnienia dwóch z tych pięciu ukraińskich kobiet przez Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej (PCPM) udało nam się oszczędnie gospodarować pieniędzmi z darowizny Caritasu i mamy nadzieję, że starczy nam funduszy na wszystkie działania zaplanowane na 2023 rok.

ad 3. Jesienią nawiązaliśmy kontakt ze szkołą Tysivskij Licei, a poprzez nią z jeszcze dwiema podobnymi szkołami z okolic Bolechowa (rejon Iwanofrankowska). Mamy zamiar w lutym 2023 r. zaprosić do Nowego Sącza po 4 osoby z każdej z tych szkół na warsztaty i wizytę studyjną. Podzielimy się z nimi naszym doświadczeniem i materiałami dotyczącymi innowacyjnych, interaktywnych metod nauczania oraz zachęcimy do założenia przy każdej szkole podobnego do MTO stowarzyszenia rodziców i nauczycieli, co przyczyni się do budowania społeczeństwa obywatelskiego w tej części Ukrainy.

Na realizację tego projektu pn. „**Szkoły Plus = ośrodki aktywności społecznej w Ukrainie**” MTO otrzymało w grudniu 2022 grant w wys. 59 940 zł w ramach konkursu programu „RITA - Przemiany w regionie”, finansowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Sporządził:

Alicja Derkowska - Prezes

MAŁOPOLSKIE  
TOWARZYSTWO OŚWIATOWE  
33-300 Nowy Sącz, ul. Limanowskiego 7  
tel./fax (0-18) 444-25-57  
NIP 734-24-17-534; Ident. 350521191

**PREZES**  
*Alicja Derkowska*  
**dr Alicja Derkowska**